
Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

Een woord van hoger gezag

In de afgelopen tijd is, naar aanleiding van het sterven van paus Johannes Paulus II en wat daarop volgde, veel gezegd en geschreven over het verschijnsel 'gezag'.

Het heeft de verwondering en de verbazing opgeroepen van velen: een 'heilige vader' die in de woorden van deze tijd zo *directief* was, zo zonder enige twijfel of voorbehoud richting wijzend - maar die kennelijk door zo velen, in het bijzonder jongeren, vertrouwd en gevolgd wordt. "Subito santo" scandeerden de jongeren op het Sint Pietersplein in Rome, een onmiddellijke heiligverklaring wensten ze. Het betrof een paus die als een 'standvastig wetgever van God' getypeerd is. Met opgeheven vinger en profetisch roepingsbesef trad hij de revolutionaire priester Ernesto Cardenal tegemoet, maar ook de Siciliaanse maffia, de antisemiten van vroeger en nu, communistische leiders, dissidente theologen, voorstanders van abortus en van vrouwen in het priesterambt. Het is overigens de vraag of dat alles er voor die diep ontroerde jongeren in Rome iets aan af of toe deed. Het ziet er naar uit dat zij - zo liberaal opgevoed, vermoed ik, als de meesten van ons - bovenal op zoek zijn naar richting, toekomst, een woord van hoger gezag. Zou het kunnen dat wij, kinderen van een 'tijd zonder vaders', blind zijn geraakt voor de samenhang tussen woorden

van gezag en moed voor de toekomst? Het kan zijn. We zien het, maar doorgronden het niet, om een kerklied aan te halen.

Albert Schweitzer schreef een geleerd boek over Jezus. Hij liet zich in zijn vrijheid om het verhaal van Jezus kritisch te onderzoeken op geen enkele wijze beknotten. Een vrijzinnig theoloog bij uitstek was hij. Maar hij eindigde dat dikke boek met dit getuigenis, dat ook hemzelf in zijn werk voor zieken in Afrika bezielde heeft. Het is de getuigenis van iemand die niet alleen in vrijheid geleerd en onderzocht heeft, maar zich ook heeft laten leren en gezeggen: "Als een onbekende en naamloze komt Hij tot ons, zoals Hij aan de oever van het meer zich richtte tot die mensen die niet wisten wie Hij was. Hij spreekt hetzelfde woord: 'Volg mij!' en stelt ons voor de opgaven die Hij in onze tijd volbrengen wil. Hij gebiedt. Een aan degenen die Hem gehoorzamen, wijzen en onwijzen, zal Hij zich openbaren in datgene wat zij in zijn gemeenschap aan vrede, werken, strijden en lijden beleven mogen. En als een onuitsprekelijk geheimenis zullen zij ervaren wie Hij was."

ds Johan Goud

Doopsgezinde Gemeente

Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11.
E-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
website:www.dgdenhaag.nl
Openings tijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr.:51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Website: www.remonstranten.org/den
haag
Openings tijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr.: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie

Paul de Kieffe, Nigel Lamb, Lydia
Penner, Catelien Slis-van den Berge,
Joke Tupan-Kaiser, Regine
Verhoeven- Grube, Louky Welther van
Eeden, Coos Wentholt (red.secr.)

Typewerk: Margo Venema-van Doorn
Lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Druk: Van Driel, Rotterdam

Kopij kan gestuurd worden naar:

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Oplage: 1.500 exemplaren
Verschijnt 11 maal per jaar

**Sluitingsdatum kopij
juli/augustusnummer
12 juni 2005**

INHOUD

Van de Kerkenraden	2
Van de PDM'er	2/3
Toerusting/Uytenbogaert	3/4
Diaconieën	5
Mondiaal Samenleven	5/7
Boekbespreking/Boekerijen	7/10
DoReMini	8/9
Diverse Berichten	10/12
Uit de oecumene	12/13
Rondom de Zondag	13/14
Personalia	14
Agenda	15

Van de kerkenraden

**Re-kerkenraad
14 april**

Mededelingen:

- Er is een nieuwe Jeugd- en Jongerencommissie ingesteld, bestaande uit mw R.E. Adriaanse (vz), mw M.A. van Duivenbooden-van Kooten, mw A.J.F. van Heijst-Muller en mw C.E.L. Slis-van den Berge.
- Mw Van Royen deelt namens de Diaconale Commissie mee dat de 3-maandelijke collecte voor juli-augustus-september is bestemd voor het Aandachtscentrum. De collecte voor oktober-november-december zal bestemd zijn voor Sri Lanka.
- De paaskaars is overhandigd aan de heer en mevrouw Korsden Dulk.
- Ds Esveld deelt mede dat er bij de deelnemers aan de huidige bijbelcursus veel animo bestaat om hiermee door te gaan in het nieuwe kerkelijk seizoen. De mensen zijn enthousiast, sommige bezoeken ook de kerkdiensten. De kerkenraad stemt in met het vervolg op deze bijbelcursus.
- De kerkenraad stemt in met het voorstel van het pastorale team om de gastvrouw niet mee te laten lopen in cortège, maar dat

zij vooraan in de kerk plaats zal nemen.

- De voorzitter spreekt zijn dank uit aan ds Goud voor al zijn inspanningen voor het Uytenbogaertcentrum in de afgelopen 10 jaar. Ds Goud spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de mogelijkheid werd geboden om het Uytenbogaertcentrum op te zetten en op deze manier in te vullen.

De voorzitter zal samen met ds Goud een procedurevoorstel opstellen voor de toekomst van het Uytenbogaertcentrum.

- Dhr Van Laar legt de kerkenraad een programmavoorstel voor t.g.v. de viering van het 50-jarig bestaan van Kapel West in 2006.

- In de kerkdienst van zondag 29 mei (ds Goud) zal de bevestiging als kerkenraadslid plaatsvinden van mw R.E. Adriaanse en mw E.A. Ketelaar-de Vries Reilingh.

Teruggeblikt wordt op:

- de eerste avond over eerlijkheid in brieven uit de gevangenis, die redelijk veel bezoekers trok;
- de zeer interessante A.V. van Beraad op 12 maart j.l.; er werd op een constructieve manier gesproken over de proeve van belijden. In het najaar zal dit onderwerp in de gemeente terugkomen;
- de bijzonder goede catering op zondag 3 april (viering 10 jaar Uytenbogaertcentrum);
- de interessante avondmaalsdienst op Witte Donderdag, de mooie dienst op Goede Vrijdag en de boeiende Vesperdiensten.

F.J. Spijker-Lagerwey,
secretaris

Van de pastoraal diaconaal werker

Eén van de leuke kanten van het werk is dat ik nogal eens een boek te leen meekrijg na een huisbezoek.

Zo gaf één uwer mij het boek mee *Er is veel om dankbaar voor te zijn. De diaconessen van ziekenhuis Bronovo: 140 jaar in dienst van zieke mensen.* Het betreft een jubileumboek, een prachtige uitgave met veel foto's en o.a. vijf interviews met de diaconessen. Ziekenhuis Bronovo is in 1865 gesticht als 's-Gravenhaagsche Diaconessen-Inrichting en later vernoemd naar de eerste besturende zuster (directrice) Sara Katharina de Bronovo. Het diaconessenhuis werd opgericht als protestantse reactie op de opkomst van de rooms-katholieke ziekenhuizen. Overigens zijn de ideeën voor een diaconessenhuis gekomen uit de Doopsgezinde Gemeente van Amsterdam, waar vrouwelijke diakenen, 'diaconessen' werkten. Waarom schrijf ik dit? Wel, omdat de interviews met de nog levende diaconessen zoveel verrassende en ontroerende passages bevatten. Het woord dienen staat centraal. Op de broche die de diaconessen dragen staat 'DH', dat staat voor 'In Dienst des Heeren'. Ook het woord roeping komt vaak voor. "Het werk van diacones doe je uit een soort roeping. Voor het beantwoorden aan die roeping kies je voor God en God's kinderen". Voor ons is dat vrijwillig gekozen leven onvoorstelbaar zwaar: werkdagen van 9 uur, en dan 's avonds na het werk verplicht zitten in de huiskamer onder het wakend oog van de besturend zuster, met als

vertier de bijbel, een handwerkje, of kapotte kousen die gestopt moesten worden! Twee vrije dagen per maand en eenmaal in de drie maanden reisgeld voor familiebezoek. De diaconessen gaven hun privé-leven volledig op en kregen daar nauwelijks een beloning voor terug. (een zakcentje voor 'een stukje zeep of zo').

Wat voel ik me bevoorrecht en verwend als ik dit lees! Toch, met alle verschillen, voel ik ook verwantschap. Het woord roeping is zo groot, zo heilig, dat durf ik niet te gebruiken.

Toch voel ook ik me geroepen om bezig te willen zijn met andere mensen vanuit een religieus besef. Omzien naar elkaar, helpen om iemand's leven te verzachten.... En zó altruïstisch is dat niet: Dietrich Bonhoeffer had gelijk toen hij schreef "Niets geeft meer geluk dan te merken dat je iets kunt betekenen voor andere mensen".

Bij het vijftigjarig bestaan van Bronovo, in 1915, schreef de predikant-directeur H.A.C. Snethlage een gedenkschrift. Het verhaal heeft een stichtelijke ondertoon, maar ik wil u één citaat niet onthouden: "Ik ken zeer goed de eigenaardige gebreken der vrouwen, weet van haar drukke, gejaagde leven als diakones, maar behoud toch altijd het geloof in haar wonderschone gave; het was eene vrouw die Christus zelfde vlak voor zijn dood met de kostbare zalf, zoodat heel het huis vervuld was van geur; een man is niet in staat dit te doen, kan misschien Christus huldigen maar toch nooit op die andoienlijk-eerbiedige wijze als Maria dit

deed; dit is privilege der vrouw." Ik laat het commentaar aan u over!

Tineke van Royen-Krol

Toerusting

Medewerkers voor Agapè maaltijden

In het afgelopen seizoen is er sprake geweest van Agapè maaltijden waar de aanwezigen niet alleen symbolisch – zoals bij het Avondmaal – maar echt samen eten als gemeente.

Bij de gemeenteavond over het Avondmaal werd geopperd dat de gemeente een paar keer per jaar zulke maaltijden zou kunnen houden. Het zou goed zijn hiermee te experimenteren. Er is echter een groep mensen nodig om de maaltijden voor te bereiden. Zonder zulke medewerkers, kunnen zij niet plaatshebben.

De vraag van mij en van de kerkenraad is nu, of er mensen zijn – zowel leden als belangstellenden – die zich in het komend seizoen willen inzetten voor dergelijke maaltijden. Deze groep bedenkt wat de inhoud daarvan zal zijn, bepaalt welke vorm de maaltijden krijgen, en organiseert ze.

Agapè is één van de Griekse woorden voor de liefde (er zijn nog minstens twee andere). In de Griekse vertaling van het Oude Testament en in de Griekse grondtekst van het Nieuwe Testament komt dit woord vaak voor in verband met de liefde van God voor zijn volk en van Jezus voor zijn leerlingen. Dit is een liefde die niet gebaseerd is op voorbijgaande gevoelens maar is geworteld in een keus om iemand lief te hebben. Daarom wordt dit woord ook vaak gebruikt voor de liefde van de leden – broeders en zusters van de gemeente – onderling in hun

gemeenschappelijk geloofsleven. Er zijn sterke aanwijzingen dat de christenen van het eerste uur

dagelijks – later minder – samenkwamen en daarbij een maaltijd gebruikten. Het boek Handelingen spreekt met lof over dit gemeentelven in Jeruzalem: “Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel, braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde.” (2:46) Van dit soort maaltijden maken ook enkele Romeinse functionarissen melding in berichten naar hun oversten.

Dit soort verhalen hebben veel gemeenten ook in onze tijd geïnspireerd maaltijden te houden die op minder formele wijze dan het Avondmaal uiting geven aan het ideaal van de agapè-liefde dat hooggehouden wordt in onze kring.

Wie zich actief wil inzetten voor dit experiment in de Doopsgezinde Gemeente, kan zich in de maand juni bij ds Lydia Penner opgeven, tel. 364 71 82.

ds Lydia Penner

Wij geloven - wat geloof ik?
Remonstrantse gemeenteavond,
dinsdag 7 juni 20.00-22.30 uur
Evenals in 2003 en 2004, sluiten we ook het achter ons liggende seizoen 2004-2005 af met een gemeenteavond. In veel kringen zijn gesprekken gevoerd naar aanleiding van het in oktober verschenen boek over ‘remonstrants belijden’, *Wij geloven – wat geloven wij?* In die gesprekken bleek vaak, hoeveel

gemakkelijker het is om iets over het geloof te zeggen, dan *vanuit* het geloof te spreken. 'Wij geloven in de heilige, almachtige God', beleden de remonstranten in 1940. De nieuwe proeve van belijden zegt het weer heel anders. Wat zeggen wijzelf? Wat vinden wijzelf essentieel – en waarom?

Deze vraag staat centraal op de gemeenteavond. We hebben zes leden en vrienden van de gemeente gevraagd er hun persoonlijk antwoord op te geven: H.G. (Herman) de Cock, C. (Carolien) Huitema-Hummel, A.L. (Annelies) van Kampen-Sterk, H.H.M. (Herman) Kakebeeke, E.A. (Els) Ketelaar-de Vries Reilingh, M.W.F. (Eta) Simon Thomas. Naast hun antwoorden en een kort gesprekje daarover, speelt Hans Jacobi muziek van Haydn en Mozart. We hopen dat velen van u zullen komen!

Het pastoraal team,
ds Johan Goud

Uytenbogaert

Op zoek naar jezelf Eerlijkheid in brieven uit de gevangenis dinsdag 14 en zondag 26 juni.

De vragen 'Wie ben ik eigenlijk?' 'Wat geloof ik eigenlijk?' staan centraal in brieven die door de gevangenen Ety Hillesum, Vaclav Havel en Dietrich Bonhoeffer geschreven werden.

Over hun gedachten en gevoelens werd intensief gepraat in een gespreksgroep van leden,

vrienden en belangstellenden.

Het appèl dat van hun brieven uitgaat daagt ons als lezers uit om zelf op zoek te gaan naar wat ons écht staande en gaande houdt.

De laatste bijeenkomst van deze door dr Johan Goud en de remonstrantse gevangenis-predikant drs René Schreuder geleide gesprekskring vindt plaats op **dinsdag 14 juni** (20.00 uur). Een themadienst op **zondag 26 juni** zal deze reeks van bijeenkomsten afsluiten.

Dienst van woord, beeld en klank, zondag 3 juli in de Re-kerk

Op zondag 3 juli (10.30 uur, Re-kerk) zal de laatste dienst van woord, beeld en klank in dit seizoen plaatsvinden.

Het thema en de preciezere invulling van de dienst staan op dit moment nog niet vast; ze zullen zo mogelijk in de voorafgaande diensten worden bekend gemaakt.

ds Johan Goud

Diaconieën

Dinsdagmiddaginloop

Re-kerk 14 juni, 14.00 uur

**'De biografie van de duivel',
door ds F.Knoppers en een
Haydntrio door het AHA-trio,
afgesloten met een high tea.**

De duivel is een betrekkelijke laat-
komer in de
godsdienstgeschiedenis van Israël.
Toen hij eenmaal op het toneel
verscheen kreeg hij een niet
onbelangrijke rol in het leven van
mensen toebedeeld: zo werden
o.a. de verleiding en verzoeking
aan hem toegeschreven. De duivel
zelf schijnt echter het liefst te willen
dat men niet in hem gelooft. Hij
doet in ieder geval uitspraak met
die strekking in het boek
Gesprekken met de duivel van
Kolakowski.

Over de duivel is veel geschreven:
er verschenen boeken over zijn
biografie, over de wijzen waarop
hij verbeeld is en over het vele dat
hij tot stand bracht.

Een al te grote belangstelling zou
men niet voor hem aan de dag
moeten leggen, maar een redelijk
ontspannen en vrolijke
dinsdagmiddag zou men wel
dankzij hem kunnen hebben.

Tot zover ds Knoppers over zijn
onderwerp. Dit deel van de
middag zal iets langer duren dan
gewoonlijk.

Ada Marius, viool, Annelies van
Nederveen, piano en Herman de
Cock, cello, vormen naar de
letters van hun voornamen het
AHA-trio. Zij hopen Haydn's trio
HBK XV nr 24 uit te voeren na de
pauze.

Tot slot zullen we kunnen genieten
van al het lekkers dat de
gastvrouwen gemaakt hebben!

I.v.m. de high tea wordt u
vriendelijk verzocht zich op te
geven voor 7 juni bij mij: telefoon
3 940 374 (voice-mail), e-mail
jonkers.m@wolmail.nl.
Zoals u weet is de dinsdagmid-
daginloop voor iedereen toegan-
kelijk. Tot ziens!

Margreet Jonkers

Opbrengst speciale 2^e collecte januari/maart Re- en Hoeksteenkerk

De totale opbrengst t.b.v. de
Stichting Haagse Vakantiekampen
Binnenstadjeugd, STIB, bedroeg
€ 403,40.

Diaconale Commissie,
M. van den Bogaerde-Huetinck

Mondiaal Samenleven

**Amnesty
International
Schrijfochtend
voor gevangenen
en verdwenen
mensen.**

Op maandag 13 juni vindt
van 10.00 uur tot 12.00 uur
de schrijfochtend plaats in
de Doopsgezinde kerk,
Paleisstraat 8.

We schrijven dan aan autoriteiten
in de Filippijnen, Turkmenistan en
Soedan.

In dit laatste land wordt Ma'mun
Abdel Gader, vooraanstaand lid

van de Fur-gemeenschap in Dafur,
en jaar na zijn arrestatie nog
steeds in eenzame opsluiting
(incommunicado) vastgehouden in
de gevangenis in Khartoum. Er is
geen klacht tegen hem ingediend
en hij heeft slechts een keer familie
mogen ontvangen. Naar verluidt
verkeert hij in slechte gezondheid
en heeft hij veel last van een
gebroken arm, die nooit goed
geheeld is. In een petitie opgesteld
door advocaten worden de
autoriteiten opgeroepen om Abdel
Gader officieel aan te klagen of vrij
te laten. Zijn gevangenschap is een
schending van de Soedanese wet,
die incommunicado detentie
toestaat voor een maximale
periode van negen maanden. De
autoriteiten beweren dat Abdel
Gader verbonden is aan
gewapende groepen in Darfur, die
in oorlog zijn met de overheid.
Amnesty meent echter dat hij wordt
vastgehouden vanwege zijn hoge
positie binnen de Fur-gemeen-
schap en zijn bezorgdheid over de
mensenrechtencrisis in de regio.
Abdel Gader is een van de velen
uit Darfur, die slechts op grond van
hun etniciteit worden vastge-
houden.

Er zijn voorbeeldbrieven aanwezig.

Eta Simon Thomas

Tibet

Onlangs is de doodstraf van
Tenzin Deleg Rinpoche, een
belangrijk Tibetaans religieus
leider, omgezet in levenslange
gevangenisstraf. Tenzin Deleg
Rinpoche heeft zich altijd ingezet
voor sociale projecten en voor het
welzijn van Tibetanen in Tibet.
Hij was door de Chinese rechter
veroordeeld wegens ontkende en
onbewezen betrokkenheid bij
bomaanslagen. De wijziging van
het vonnis is toe te schrijven aan de

vorig jaar gevoerde actie voor vrijlating van Tenzin Deleq Rinpoche, waarvoor ook velen van ons, Doopsgezinden en Remonstranten, hun handtekening hebben gezet.

Jan Landheer

Derde Wereld Tafel

In deze laatste maand voor het zomerreces staat onze zondagse tafel voor u gereed: in de Do-kerk op 5 en 19 juni, in de Re-kerk op 12 en 25 juni.

Daarna in juli en augustus zal onze zondagswinkel gesloten zijn wegens vakantie van onze medewerkers.

Houdt u daar rekening mee door wat voorraad te 'hamsteren'?

In september zullen wij er weer zijn.

Coos Wentholt

God, natuur en mens

Een geweldige vloedgolf bracht eind vorig jaar dood en verderf in Zuid Oost Azië.

"Heer, herinner U de namen van hen, die gestorven zijn, en vergeet niet, dat zij kwamen langs de straten van de pijn". Met dit lied en een korte stilte beginnen wij in de Doopsgezinde kerk onze samenkomst met hindoes. Denkend aan de slachtoffers doen wij ook driemaal sonoor het AUM klinken, dat staat voor de

Albeschermer, de hoogste naam van God in het hindoeïsme. Wij ronden deze gedachtenis af met een "shanti, shanti" – vrede,

vrede.

God, natuur en mens is het thema waarover wij vanavond met een

dertigtal mensen spreken. Ds Postma en pandit Biere leiden het bij ons in. Tijdens en na een gemeenschappelijke maaltijd, heerlijk verzorgd door onze gasten, is er een onderlinge gedachtewisseling. In het volgende wil ik proberen de door mij beluisterde betogen en discussies samen te vatten.

God is de Schepper van het Al. Aan de mens is toevertrouwd het beheer over de aarde. Het proces van de schepping gaat echter nog altijd door. Optredende veranderingen hebben voor de mens vaak grote gevolgen, ten goede of ten kwade. De vraag rijst of natuurrampen wel stroken met Gods almacht en liefde. Toch, denk aan een vulkaanuitbarsting: deze vernietigt maar brengt ook nieuwe vruchtbaarheid. Gewoonlijk zien wij, mensen, alleen de losse draadjes maar ontgaat ons het totale borduurwerk dat ontstaat. Er blijft vertrouwen in de Eeuwige die het goede wil. Wij hopen op de komst van de laatste scheppingsdag, als het Al zal zijn voltooid.

Inmiddels voorziet de mens op aarde in zijn voedsel, kleding en huisvesting, maakt hij gebruik van alle elementen die de natuur hem verschaft voor een aangenaam leven. Daarbij voert de gesecculariseerde mens niet meer zo'n erg verantwoord beheer.

Er is eerder sprake van uitbuiting. We benutten grondstoffen, bomen, dieren, natuurkrachten, zoals ons dat – op korte termijn – het meeste oplevert. Uitputting van bodemschatten, luchtvervuiling, dierenleed, ook menselijke ellende zien wij als gevolgen. Zo ergens, dan blijkt hier dat de mens moet leven met

de consequenties van zijn eigen daden. Wij ervaren dat de mens niet boven de natuur staat, maar daar deel van uitmaakt. Ons lichaam is van dezelfde stof. Leven in harmonie met natuur en omgeving – met een open oog voor het geheel - is vereist voor ons voortbestaan. Het betekent verantwoord beheer, duurzame ontwikkeling, eerbied voor alle leven en dienstbaarheid aan de medemens. Opgemerkt wordt dat een en ander ook vegetarisch eten impliceert; zelfs bepaalde bijbelteksten duiden in die richting. Natuurlijk mag de mens genieten, maar God kijkt toe.

Wij zijn meer dan ons stoffelijk omhulsel. Ons kenmerkt bewustzijn en een verlangen naar geluk, naar innerlijke vrede, naar God. Voor Hem willen wij buigen met geheel ons hart, met geheel ons verstand, met geheel ons gevoel. Overal in de natuur is God aanwezig: in landen en rivieren, in een bloem, in verliefdheid, in een kind, in de genegenheid van een dier, in een glinsterende steen ... in ons zelf. In meditatie, in de stilte, in ons geweten ontmoeten wij God. Aan deze ervaring ontspringt de kennis die wij verder moeten ontwikkelen en uitdragen in dit leven. Geluk, innerlijke rust en vrede, het aanschouwen van het goddelijke – dat zoeken wij, hier en hierna.

Gesprekken en een samenzijn zoals vanavond doen ons beseffen dat wij één grote familie vormen en dat wij er zijn om goed te doen op aarde.

Jan Landheer

Twee Vogels

Twee vogels (De ziel en God), fraai-gevederd, maatjes van dezelfde leeftijd, zijn vastgebonden aan dezelfde boom (prakriti). Een van de twee geniet van de vruchten van de boom terwijl de ander nergens van proeft en alleen maar toekijkt.
Rigveda 1.164.20

Boekbespreking

J.Denny Weaver,
The Nonviolent Atonement
Grand Rapids, Michigan, USA /
Cambridge, U.K., 2001

De afgelopen jaren heb ik mij af en toe verdiept in doperse theologie. Het aardige is dat deze tegenwoordig niet alleen bestudeerd wordt op mennonitische/doopsgezinde seminaries, maar ook daarbuiten een bijdrage levert aan de gedachtevorming.

Nonviolent betekent *geweldloos*. Bij *Atonement* is er een vertaalprobleem: het Nederlands kent maar één woord voor *Verzoening*, het engels kent er twee. *Atonement* betekent verzoening met God,

door middel van een ritueel. *Reconciliation* is verzoening tussen mensen. De záák van verzoening met God is ook in Nederland hoogst actueel: hebben wij niet net veel gedoe gehad rondom Prof. Den Heijer toen hij nog hoogleraar was in Kampen? Inmiddels doceert hij

bijbelse theologie aan het Doopsgezind Seminarium (aan de VU in

Amsterdam). Impliciet maakt ons Seminarie daarmee een keuze. Weaver gaat expliciet in op het vraagstuk.

Om maar met de deur in huis te vallen: Weaver beschouwt het als een historisch misverstand wanneer Christenen menen dat God genoegdoening nodig heeft voor onze zonden. Hij gaat uit van Israël als volk Gods, en van een nieuw zichtbaar worden van het Koningschap van God in Jezus. Wij zijn geroepen in de wereld een zichtbaar getuigenis te zijn van het Rijk van die Koning. Daarmee is de toon gezet: in de wereld zijn wij, niet ván de wereld. Jezus leefde, stierf en overwon de dood voor ons. Waar de volle nadruk valt op Jezus' lijden, daar is sprake van een geamputeerd geloof. Jezus' leven staat in het teken van vrijheid van geweld, van het ontmaskeren van machthebbers die regeren met het vernederen en (mond)dood maken van tegenstanders. Veel van de machten die de wereld beheersen zijn anoniem, en we hebben er allemaal deel aan. Daarom schiet je ook niets op met het elimineren van die machtigen. Een stukje geloofsgeschiedenis: de eerste christenen zagen het berechten en doden van Jezus als een tijdelijke overwinning van de Boze.

God en de Satan waren in een kosmische strijd verwickeld. God schonk zijn Zoon een nieuw leven, en daarmee had Zijn goedheid gewonnen. Als vervolgde minderheid hielden zij vast aan het geloof in de uiteindelijke overwinning over de kwade machten.

Als het Christendom de samenleving gaat beheersen

komen andere beelden naar voren: bijvoorbeeld een feodaal beeld van God die gunsten verleent aan vazallen en genoegdoening verlangt als ze zijn eer krenken. Of het beeld van een God die de mensheid die zijn wetten overtreedt alleen maar kan verlossen door te straffen. Daarvoor zet Hij dan uit liefde tot de zondaars Zijn Zoon in. Eenvoudig geformuleerd zie je hier wat Anselmus van Canterbury (11^e eeuw) en de latere Reformatie er van maken. Deze leer spoort een heel eind met het Amerikaanse (en in het algemeen het westerse strafrecht: een misdrijf moet evenredig (naar proportionaliteit) gestraft worden om de harmonie te herstellen. Wat mensen mensen aandoen wordt daarmee niet goedge maakt. Er is voor zo'n soort leer geen plaats in de omgang van God met de mensen. Kijk maar naar het leven van Jezus: hij maakte gebroken mensen heel en liet daarmee aan de kapotmakers zien waar ze mee bezig waren. Opvallend is dat één generatie later een heel andere opvatting kwam van Abaelard: als aanhanger van Aristoteles vond hij dat de volmaakte, onbewogen God niet beledigd wordt door de zonden van de mensen. God laat Jezus sterven als uitbeelding van Zijn liefde. Daarmee wil Hij een verandering bewerken in de harten van de mensen: zij zien dat Hij geen strenge, veroordelende God is, maar een God van liefde. Deze zienswijze is overgenomen door veel modernistische en vrijzinnige theologen. (Terzijde: onlangs zag ik een Britse film over *De Wederkomst van Jezus* in onze tijd. Ook daar sterft Hij voor de mensen om hun gezindheid te veranderen).

Weaver wil, anders dan Abaelard, er niets van weten dat God zijn eigen Zoon geofferd heeft.

Dat hebben *mensen* gedaan: Romeinen die hem als oproerling kruisigden, wetgeleerden die hem als overtreder uitleverden, volgelingen die hem verrieden en verloochenden. Weaver zegt dat hem de ogen geopend zijn door zwarte en feministische theologen: zij laten zien hoe een gewelddadig Godsbeeld uitsluiting van hele groepen mensen toelaat – je komt immers van je zonden af door onderwerping en niet door het goede te doen. *Atonement* tussen God en mens houdt dan geen onderlinge reconciliation in. Feministische theologen leggen daarbij nog de nadruk op het misbruik van de Zoon door de Vader, waarmee gewelddadig opvoeden en misbruiken van kinderen wordt gelegitimeerd. Weaver doorloopt de Bijbel: het offeren in Israël was een daad van toewijding. Er is daarbij geen sprake van proportionaliteit m.b.t. de begane overtredingen. In het N.T. legt hij de nadruk op Jezus' héle optreden. Ook daar vindt hij bij de "rituele maaltijd" van het Avondmaal dezelfde toewijding aan de levende Heer, geen offergedachte. Bij het lezen van de Openbaring van Johannes gaat

hij een stap verder, in de richting van het geloof van de vroege kerk: in nogal woeste beelden zie je wat de respectievelijke keizers de rechtvaardigen aandoen die hen niet willen aanbidden. Jezus heet daar het Lam van God, dat tenslotte de Leeuw van Juda wordt: Christus is overwinnaar!

Weaver noemt de latere martelaren niet, maar dat kan ik hier toch niet laten. In de zestiende eeuw (en eerder!) rookten overal de brandstapels, maar de vervolgdgen getuigden van een vast geloof in de overwinning van Christus. En hebben wij niet net in de gemeente Ds. Keuter herdacht,

die geweldloos verzet bood om mensen te redden uit de handen van de nazi's? De conclusie van Weaver luidt: Laten we het *leven* van Jezus in het middelpunt stellen, want het laat de heerschappij van God zien - en niet zijn dood! Als je verzoening op deze manier benadert, dan loopt dat bepaald niet uit op het betrekken van bekrompen morele stellingen. Want hier begint pas de vraag naar de concrete invulling van geloof en handelen. Het boek eindigt met 'Kom Heer Jezus'. Wie dat kan mag het nazeggen.

ds Janna F. Postma

Boekerijen

De Boekerij 'Singing in the rain'.

Een regenachtige zaterdag. De bel gaat. Zingend treedt de kok binnen en reikt mij de maaltijd aan. Voortreffelijk. Voortreffelijk óók de Agapè-avond in de Paleisstraat. Kleurrijk, smakelijk en met verrassende optredens van jong en oud. Tot in de puntjes verzorgd! Blij en dankbaar huiswaarts. De teunisbloem is een toverplant, die groeit in de duinen, op zandige grond (lees erover in *Opblijven voor de teunisbloem*, De Boekerij

nr 2008. 'Open huis' hoog in de flat op het gelijknamige plein is genieten van het uitzicht, van lucht en water tot aan de horizon; inspiratie voor pen en penseel. In 'Open deur' oecumenisch maandblad voor mensen binnen en buiten de kerken, mei 2005, thema 'Aanstekelijk', bijdragen

van Henk Leegte, doopsgezind predikant te Amsterdam 'O, gaat het daarover' en van Herman Heijn, doopsgezind predikant te Haarlem 'Kunst als voertuig' - de Haarlemse Doopsgezinde Gemeente heeft een eigen kunstgalerie, de GANG. De exposities zorgen voor veel contact tussen kerk en stad. Deze bijdrage in de meidagen geschreven sluit ik af met de slotregel van het gedicht 'Liefde....' van mw J.F.P. Banai-Gaaikema, doopsgezind predikant te Haarlemmermeer. 'Liefde mogen delen met elk mensenkind, opdat in deze wereld Gods vrede begint.'

Anneke Breevaart

www.dbhschoorl.nl

Diverse berichten

Activiteiten in Doopsgezind Broederschapshuis Schoorl

Er is nog plaats voor u tijdens:

- de zomerweken van 12 t/m 26 augustus
- het wandelweekend van 28 t/m 30 oktober
- 'Pinksteren in november' bezinningsmidweek van 14 t/m 18 november
- het Sinterklaasweekend van 3 t/m 4 december.

Een betaalbare vakantie in een prachtige omgeving! Tijd voor ontspanning, bezinning en ontmoeting. Accommodatie gelegen aan de rand van de duinen, dichtbij zee en strand. Uitstekend te bereiken met het openbaar vervoer.

Voor meer informatie: e-mail: info@dbhschoorl.nl, website:

50 jaar Kapel West

Op 27 maart 1956 werd onze kerk aan de Laan van Meerdervoort onder de naam Kapel West feestelijk ingebruik genomen.

De kerkenraad wil hier aandacht aan besteden en heeft een 'feestcommissie' in het leven geroepen om een programma op te stellen.

De commissie is al een aantal keren bij elkaar gekomen. Er moet nog veel overlegd worden maar we kunnen al wel enige plannen aan u overleggen.

Zaterdag 8 en zondag 9 April 2006 zullen in het teken staan van ge- en herdenken.

Zaterdag 8 april zal er 's middags een programma zijn. Gedacht wordt aan een ontvangst van mensen uit de buurt, en een bijeenkomst van alle leden en vrienden. Over de inhoud van deze bijeenkomst wordt nog nagedacht. De bedoeling is wel dat het vooral een feestelijk gebeuren zal zijn. Na deze middag volgt een borrel en wordt er een maaltijdbuffet aangeboden.

Gebed uit Namibië

*Ga met mij, o God,
door de duisternis van de nacht
en het felle licht van de dag.*

*Blijf aan mijn zijde, o God,
houd mijn hand vast
en leid mij op mijn weg.*

*Laat ons de duisternis samen delen
en licht vinden in onze nood.*

*O God, help ons om samen tegen
aids te vechten
en te zorgen voor de mensen die
ons nodig hebben.*

*In tijden van vreugde, in tijden van
verdriet
moeten wij de kinderen van
morgen redden.*

*Uit: Wat ik U nog zeggen wil,
gebeden voor kinderen.
Karel Eykman, Bette Westera,
André troost e.a.
Te vinden in de Bibliotheek in
de Re-kerk.*

Zondag 9 april, dat is de Palmzondag, zal er een kerkdienst zijn waarbij ook genodigden aanwezig zijn. Na deze kerkdienst stellen we ons voor een minisymposium te houden afgesloten door een lunch.

We hopen erop, dat, mocht u bepaalde ideeën of suggesties hebben, u ze ons laat weten. De commissie stelt zich voor een kleine tentoonstelling in de hal van de kerk in te richten met foto's en archiefstukken. De feestcommissie bestaat voorlopig uit: Evert van Laar, Madeleine Overhoff-Cohen Tervaert en Henny Rijsdijk en zal zeker nog uitgebreid worden. Marie Ange Barnard-van Deelen heeft zich bereid verklaard als adviseur op te treden.

We zullen u in de komende maanden op de hoogte houden van onze plannen.

namens 'Kapel West 50 jaar',
Henny Rijsdijk

Falun Gong

Op een wandeling door Interlaken maakten wij kennis met Falun Gong.

Een paar Chinese jongeren zaten in meditatiehouding op het trottoir; een paar Zwitsers gaven ons informatie en een cd met originele Chinese muziek. Hun beweging, die inmiddels vele miljoenen mensen omvat, lijdt in China onder hevige vervolging.

Wat is Falun Gong ? Het is een boeddhistische cultiveringschool, die in 1992 door Li Hongzhi werd gesticht. De door hem onderwezen cultiveringsmethode zou reeds in de prehistorie in vele hoge beschavingen zijn beoefend, maar telkens weer zijn vergeten. Fa, de wetten en principes van de kosmos, zijn de basis. Wat de historische Boeddhha hiervan onderrichtte was bestemd voor zijn land en zijn tijd. Li Hongzhi pretendeert de hele Fa van het universum in onze tijd bekendheid te geven. Hij zet zich af tegen het boeddhisme als godsdienst: tempels, rituelen, gebeden tot de Boeddhha zullen je niet helpen. Verschillen tussen Fa en de moderne wetenschap duiden op een nog tekortschieten van die wetenschap. Falun Gong beoefenen is het zuiveren van je lichaam en geest, door bepaalde lichamelijke oefeningen en het cultiveren van je geest naar hogere niveaus. Li Hongzhi is de ware meester; hij helpt en beschermt zijn trouwe leerlingen op het juiste pad. Gezondheid kan een eerste resultaat zijn, maar essentieel is het assimileren van je leven met Zhen-Shan-Ren (waarachtigheid, mededogen, tolerantie), wat – volgens Fa – de meest fundamentele karakteristiek

is van het universum. Zhen-Shan-Ren is het enige

criterium om te bepalen wat goed is en wat kwaad. Zhen-Shan-Ren betekent het loslaten van je gehechtheid aan eigen belang en faam, aan je emoties en voorkeuren. Het betekent de beproevingen en conflicten verduren, die een gevolg zijn van je slechte karma (je tekortkomingen in vorige levens). Blijf meedogend en vreedzaam, reageer met goede daden. Wees niet afgunstig, vermijd je medemensen te kwetsen of te schaden, dood niet om persoonlijk gewin, besef dat roken, alcohol en lekker eten geen noodzaak zijn, verricht je werk goed en eerlijk, breng spirituele beschaving in de maatschappij. Zo doende verhef je geleidelijk je geest, wordt deze helder en zuiver en verwerf je cultiveringsenergie. Op hoog niveau verschaft deze energie aan sommigen een bovennatuurlijk vermogen. Zo kunnen zij leviteren (zweven), zieken genezen of helderzien in ruimte en tijd. Maar pas op, het gebruik van deze vermogens voor eigen belang en faam, zelfvoldaanheid ook over wat je bereikte, maken al je inspanningen tot dan ongedaan. Wie evenwel zijn spirituele reis ten einde toe volbrengt, diens cultiveringsenergie komt vrij: in een flits – de “verlichting” – doorziet hij de mysteries van het universum en van de mens en rondom hem vormt zich de “hemel” waarin hij voortaan zal leven.

Falun Gong is te zien als reactie op de culturele revolutie van rond 1970, toen aanhangers van Mao probeerden de oude Chinese

cultuur te vernietigen. Desondanks stond het bewind in Beijing aanvankelijk positief tegenover Falun Gong, vanwege

het gezondheidseffect van de oefeningen. Ongerustheid over de grote werfkracht van de toch traditionele beweging leidde echter in 1999 tot een verbod en vervolging. Boeddhisme en taoïsme hebben immers altijd, zoals een taoïst schrijft, de kant gekozen van de weerlozen en verdrukten in de maatschappij, tegenover de absolute gehoorzaamheid eisende confucianistische (en moderne !) machthebbers.

Jan Landheer

Uit de oecumene

Roze Viering

19 juni, 16.00 uur

Op zondag 19 juni wordt er wederom een Roze Viering georganiseerd.

Deze viering zal worden gehouden in de Lukaskerk, Om en Bij 2 te Den Haag, aanvang 16.00 uur. Als thema van deze viering werd gekozen: ‘Een tak van de amandelboom’, (Jer. 1, 11). Na afloop is er gelegenheid elkaar te ontmoeten voor gesprek. Nadere informatie over de Roze Vieringen:

Jan Soullié, IJseendplein 4, 2492 NH Leidschenveen, telefoon 419 08 03.

Volgende Roze Vieringen in 2005:
18 september en 18 december.
www.chjc.nl/rozevieringen.htm

Hagepreek Re-kerk
zondag 5 juni, 15.00 uur

**Kerk en Milieu Den Haag
organiseert op zondagmiddag
5 juni a.s. in de tuin van de
Remonstrantse kerk een
Hagepreek (openluchtviering
t.g.v. Wereldmilieudag).**

Deze viering (bij slecht weer in de kerk) heeft als thema: 'Eerbied voor het dierenleven'.

Deze keer staan de dieren centraal in onze viering. Zij kunnen niet voor zichzelf opkomen. Wij hebben ze van onze Schepper onder onze hoede gekregen en dienen voor hen te zorgen en mogen ze ook lief hebben: 'Eerbied voor het dierenleven'.

De viering wordt opgeluisterd met muziek en improvisatie. Ds Tineke Veldhuizen leidt de overdenking. Na afloop is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten bij een versnapering en geeft de Dierenbescherming acte de présence.

Kosten voor deelname: 2,50 p.p.

Inlichtingen bij Janny van Kuijen,
telefoon 345 25 41.

Nieuwsbrief Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg

**Wist u dat er een heel
makkelijke en goede manier is
om op de hoogte te zijn van
allerlei ontwikkelingen in de
Voorburgse en Leidschen-
damse kerken?**

Dat is een abonnement op de Nieuwsbrief van de Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg i.o. Voor € 5,- bent u een jaar lang abonnee en krijgt u 10 keer per jaar de Nieuwsbrief thuisbezorgd.

De Nieuwsbrief bevat naast het lokale nieuws ook informatie over regionale, landelijke en soms internationale activiteiten. Ook worden diverse activiteiten vermeld op het gebied van de oecumene en op het terrein van vorming en toerusting.

De redactie van de Nieuwsbrief ontvangt ook graag kopij van u. Dat betreft publicaties en nieuwtjes, die voor heel kerkelijk Voorburg/Leidschendam van belang (kunnen) zijn.

Voor meer informatie of voor een abonnement: bel of mail naar de redacteur Ben Verkerke, telefoon 327 97 40 of bverkerke@ncrvnet.nl

Rondom de zondag

Afsluiting seizoen Do-kinderdienst

**Op de tweede zondag in juni
sluit de Doopsgezinde
kinderdienst het seizoen af in
de kerkdienst, gevolgd door
een picknick voor de kinderen
en hun ouders of grootouders.**

De kinderdienst 6-12 jaar heeft zich in het afgelopen jaar beziggehouden met het thema 'Bijbelse mensen zijn net als wij'.

Aan de hand van een bijbelverhaal werd iedere zondag een menselijke emotie behandeld. In de dienst zal dit thema besproken worden.

In dit seizoen is er een vaste structuur geweest voor het begin van de kerkdienst waar de kinderen bij waren: Lied-aanvangswoorden-lied-gebed-aandacht voor de kinderen-kinderlied-zegenbede voor de kinderen. Het vaste kinderlied was 'Dank u voor deze morgen'.

Daarnaast werden telkens andere liederen gezongen, zodat de kinderen ook bekend raken met liederen uit de liedboeken die in de kerkdienst gebruikt worden. Het gebed was vaak een aangepaste 'Onze Vader', d.w.z. een gebed met de strekking van het Onze Vader maar in de taal van kinderen. Ook de zegenbede voor de kinderen was een aangepaste vorm van de bekende zegenbede die begint: 'De HEER zegene en behoede u...'. De aandacht voor de kinderen was in de vorm van een gesprek of een verhaal.

Bij de rituelen voor de kinderen behoort ook het aansteken van twee kaarsen speciaal voor de kinderdienst, die dan meegenomen worden naar de eigen ruimtes van de oudste twee

groepen als de verbinding met de gemeente in de kerkzaal.

In het nieuwe seizoen wordt deze structuur voortgezet. Er komt wel weer een nieuw 'vast' kinderlied. De kinderen worden in vier groepen verdeeld (als er genoeg kinderen en leiding zijn): kleintjes tot ca. 3 jaar, peuters/kleuters tot ca. 6 jaar, groepen 6-8 en 9-12.

Wij hopen op een enthousiaste groep kinderen op **12 juni** en weer in het nieuwe seizoen!

ds Lydia Penner

Zondagmiddaguitje 19 juni, 12.00 uur

Zoals u allen hoogstwaarschijnlijk weet worden er deze zomer veel tentoonstellingen georganiseerd die betrekking hebben op Den Haag en voormalig Nederlandsch-Indië. Ik zelf ben bezig met eententoonstelling over Indische kinderboeken, die half juni tot eind september moet staan in de Openbare Bibliotheek. Op de boulevard van Kijkduin is al een expositie met prachtige Indische foto's rondom 1900 te bewonderen. Bij schrijvers en Indië denk ik meteen aan Couperus. Daarom wil ik op op 19 juni is mijn plan om om 12.00 uur te wandelen vanuit de Doopsgezinde kerk naar het Louis Couperusmuseum Javastraat nr. 17. Daar is een tentoonstelling over de laatste reis van Couperus. Velen van u kennen dit museum, maar de tentoonstellingen zijn altijd de moeite waard. Meestal gaan wij dan nog in de buurt lunchen.

Op 24 juli ben ik van plan museum Meermanno Westreenianum te bezoeken, omdat daar dan een tentoonstelling is over de Indische schoolplaten.

Coos Wentholt

Op zoek naar jezelf

Eerlijkheid in brieven uit de gevangenis dinsdag 14 en zondag 26 juni.

De vragen 'Wie ben ik eigenlijk?' 'Wat geloof ik eigenlijk?' staan centraal in brieven die door de gevangenen Etty Hillesum, Vaclav Havel en Dietrich Bonhoeffer geschreven werden. Over hun gedachten en gevoelens werd intensief gepraat in een gespreksgroep van leden, vrienden en belangstellenden. Het ap-pèl dat van hun brieven uitgaat daagt ons als lezers uit om zelf op zoek te gaan naar wat ons écht staande en gaande houdt.

De laatste bijeenkomst van deze door dr Johan Goud en de remonstrantse gevangenis-predikant drs René Schreuder geleide gesprekkring vindt plaats op **dinsdag 14 juni** (20.00 uur).

Een themadienst op **zondag 26 juni** zal deze reeks van bijeenkomsten afsluiten.

ds Johan Goud

Dienst van woord, beeld en klank, zondag 3 juli

Op zondag 3 juli (10.30 uur, Re-kerk) zal de laatste dienst van woord, beeld en klank in dit seizoen plaatsvinden. Het thema en de preciezere invulling van de dienst staan op dit moment nog niet vast; ze zullen zo mogelijk in de voorafgaande diensten worden bekend gemaakt.

ds Johan Goud

de heer M.J. Neeser

Afwezigheid

Pastoraal team

Informatie hierover bij het bureau.

Agenda Remonstrantse Gemeente

Personalia

Doopsgezinde Gemeente

Aan de Doopsgezinde Gemeente ontviel door overlijden: mevrouw P. van den Boom-Dijkstra

Remonstrantse Gemeente

Aan de Remonstrantse Gemeente ontviel door overlijden: de heer E. Meerum Terwogt

Ingekomen als lid:
de heer G.G. van Hasselt (was vriend)

Ingekomen als vriend:
de heer H.H.M. Kakebeeke

Bedankt als lid:
de heer J. Zwaan

Vertrokken:
mevrouw G. den Boon-Bijlstra (met attestatie)
mevrouw A.M. van Leeuwen-de Grijff (met attestatie)

Algemeen

* di 7 juni 20.00-22.30 uur Gemeenteavond 'Wij geloven - wat geloof ik?', met zes sprekers vanuit de gemeente

Uytenbogaert

* za 11 juni 10.30 uur Re-kerk Sacred Dance
* di 14 juni 20.00 uur 'Op zoek naar jezelf' (6): Paulus, o.l.v. dr Johan Goud en drs René Schreuder
* zo 26 juni 10.30 uur Kerkdienst over het thema 'Brieven van gevangenen'. Voorgangers: de predikanten ds Johan Goud en ds René Schreuder
* zo 3 juli 10.30 uur Dienst van woord, beeld en klank

Vrijzinnige Zomeravonden

ds J. F. Goud

* wo 1 juni 20.00 uur Valkenbos-
kring t.h.v. Winkverkoop, van
Luitorples 3, Delft. Wij geloven

-wat geloven wij?, hfdst. 5

* di 7 juni 20.00-22.30 uur

Gemeenteavond 'Wij geloven -
wat geloof ik?', met zes sprekers
vanuit de gemeente

* za 18 juni 10.30-14.00 uur

Gesprekskring Den Haag Oost -
Voorburg, jaarafsluiting op
Kijkduin

* di 21 juni 18.00 uur

Valkenboskring, jaarafsluiting

* do 23 juni 18.00 uur

Gesprekskring Benoordenhout II,
jaarafsluiting

* vr 1 juli 18.00 uur Gespreks-

kring Benoordenhout I,
jaarafsluiting t.h.v. Pieter Jöbsis,
Prof. Gerbrandyweg 121

Agenda DoRe

* vr 3 juni 14.30 uur DoRe-

gesprekskring t.h.v. mw v.d.
Bogaerde, Colijnlaan 6, fl. 131,
tel. 393 62 22. Thema:

Aangeraakt hfdst. 11. o.l.v. ds
Penner

**woensdagavonden
20.00-22.00 uur**

*wo 6 juli

Houtrustkerk,
o.l.v. ds Reinhold Philipp
Onderwerp: 'Jezus - verkeerd
begrepen?' Een nieuwe kijk op
Jezus na de vondst van de
dodezeerollen.

*wo 20 juli

Re-kerk Den Haag,
o.l.v. ds Katrijne Bezemer
Onderwerp: het boek 'De kracht
van het nu' van Eckhart Tolle.

*wo 3 augustus

Hoeksteenkerk Voorburg,
o.l.v. dr Arne Jonges
Onderwerp: Friedrich Schiller

*wo 10 augustus

Re-kerk Delft,
o.l.v. ds Janna Postma
Onderwerp: Hannes de Graaf

*wo 24 augustus

NPB Wassenaar
o.l.v. ds Johan Goud
Onderwerp: Kunst en geloof,
beeld en woord